

Sygn. akt XXIV C 1274/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 03 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Urszula Idzikowska

Protokolant: sekretarz sądowy Marzena Mikołajewska

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2016 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa K. R.

przeciwko Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Aresztu Śledczego W. S.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

1/ oddała powództwo,

2/ zasądza od K. R. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 2.760 zł (dwa tysiące siedemset sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt XXIV C 1274/14

UZASADNIENIE

W dniu 14 czerwca 2012 r. K. R. wniósł do Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie pozew o zasądzenie na jego rzecz od Skarbu Państwa – Aresztu Śledczego S. zadośćuczynienia w kwocie 21.000 zł za to, że z podgrupą klasyfikacyjną R-2 nadaną w lipcu 2011 r. przebywał do lutego 2012 r. na oddziale zamkniętym ze skazanymi o podgrupie klasyfikacyjnej R-1. Wniósł również o przekazanie 20 % z kwoty zasądzonej na jego rzecz na organizację zajmującą się walką z rakiem u dzieci wybraną przez Sąd. W uzasadnieniu wskazał, że cela w której przebywał w jednostce pozwanej była zamknięta całą dobę i przebywał w niej z osobami o innym stopniu resocjalizacji i zdemoralizowania. Podkreślił, że z uwagi na okoliczność przebywania na oddziale zamkniętym miał utrudniony kontakt telefoniczny z rodziną. (k.2)

W odpowiedzi na pozew Skarb Państwa – Areszt Śledczy w W. – S. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych. W uzasadnieniu pozwany nie kwestionował faktu, że powodowi podczas pobytu w Areszcie Śledczym w W. S. w dniu 28 lipca 2011 r. została nadana podgrupa klasyfikacyjna R-2 tj. powód został zaklasyfikowany do odbywania kary w zakładzie typu półotwartego. Wskazał, że umieszczenie powoda w oddziale typu zamkniętego było dopuszczalne na podstawie §58 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności. (k. 23-24)

Wyrokiem z 15 marca 2013 r. wydanym w sprawie II C 1661/12 Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa w Warszawie oddalił powództwo K. R. w całości, zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego a nieuiszczone koszty sądowe przejął na rachunek Skarbu Państwa . (k. 34)

W toku postępowania międzyinstancyjnego powód złożył pismo zatytułowane „wniosek uzupełniający pozew”, w którym wskazał, że jego sytuacja socjalno – bytowa pogorszyła się z uwagi na ograniczenie rozmów telefonicznych, ograniczenie dostępu do świetlicy i uniemożliwienie swobodnego poruszania się w obrębie oddziału mieszkalnego. (k. 85-89)

W wyniku apelacji powoda od wyroku z 15 marca 2013 r., Sąd Okręgowy w Warszawie, V wydział Cywilny- Odwoławczy wyrokiem z 13 lutego 2014 r. wydanym w sprawie V Ca 2127/13 uchylił ww. orzeczenie, zniósł postępowanie od 1 marca 2013 r. i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w instancji odwoławczej. W uzasadnieniu Sąd Odwoławczy wskazał, że wobec braku prawidłowego doręczenia powodowi zawiadomienia o terminie rozprawy i odpowiedzi na pozew, K. R. został pozbawiony możliwości obrony swoich praw. Konsekwencją tego rozstrzygnięcia była konieczność umożliwienia powodowi podjęcia inicjatywy dowodowej w sprawie. (k. 130-134)

Pismem z 14 października 2014 r. powód, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, zmodyfikował powództwo i wniósł o nakazanie pozwanemu usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powoda przez zobowiązanie do złożenia w terminie 7 dni od daty uprawomocnienia się wyroku w niniejszej sprawie oświadczenia przeprosin na piśmie, listem poleconym za potwierdzeniem odbioru na adres powoda o treści szczegółowo wskazanej w piśmie i zasądzenie od pozwanego zadośćuczynienia a) na rzecz powoda w kwocie 5.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia modyfikacji pozwu do dnia zapłaty ; b) na rzecz fundacji (...) S.A. kwoty 10.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od daty doręczenia modyfikacji pozwu do dnia zapłaty. (k. 167-172)

Pozwany wniósł o oddalenie tak sprecyzowanego powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, według norm przepisanych. (k. 207-213)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. R. został przyjęty do Aresztu Śledczego W. – S. 18 lipca 2011 r. Decyzją Komisji Penitencjarnej z 28 lipca 2011 r. K. R. został zaklasyfikowany do grupy i podgrupy R-2/Z przeznaczonej dla recydywistów penitencjarnych, odbywających karę w zakładzie półotwartym, w systemie zwykłym. Z uwagi na brak miejsc w pozwanej jednostce na oddziale półotwartym, powód został osadzony w oddziale zamkniętym w celach z osobami posiadającymi podgrupę klasyfikacyjną R-1. W okresie od przyjęcia do 21 lipca 2011 K. R. przebywał w pawilonie B, następnie został osadzony w pawilonie E, gdzie przebywał do 7 lutego 2012 r., a następnie co najmniej do 15 maja 2012 r. był osadzony w pawilonie D. Powód w trakcie odbywania kary, decyzją z 19 października 2011 r., został skierowany do szkolenia kursowego na kucharza małej gastronomii, a od 2 listopada 2011 r. rozpoczął nieodpłatną pracę na stanowisku pomocnika kucharza. Od 22 lutego 2012 r. powód odbywał karę w systemie programowego oddziaływania. (dowód: decyzje k. 214-216, pismo k. 324, pismo k. 371, notatka służbowa k. 224, zeznania B. K. k. 240-241, zeznania R. P. k. 241-242, transkrypcje k.249-259, zeznania J. M. k. 288-290 i transkrypcja k.299-305, zeznania powoda k. 415-416 i transkrypcja k.425-432)

Podczas pobytu w Areszcie Śledczym W. S., w dniu 2 maja 2012 r. powód nadał do swojej konkubiny przesyłkę, którą Poczta Polska S.A. w dniu 18 maja 2012 r. zwróciła do aresztu z uwagi na podejrzenie umieszczania na niej znaczków wskazujących na powtórne użycie. Pismem z 23 maja 2012 r. pozwana jednostka sporządziła zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej W. – M. w W. o podejrzeniu popełnienia przestępstwa o którym mowa w art. 313 §2 k.k. względnie 313 § 1 k.k. Powód nie miał informacji o ww. działaniach i w dniu 28 maja 2012 r. zaniepokojony niedoręczeniem wysłanej przesyłki zwrócił się do pozwanego z pismem w celu zwrotu zawartości przesyłki z 2 maja 2012 r. Natomiast w dniu 6 czerwca 2012 r. powód zwrócił się o wyjaśnienia do Poczty Polskiej. Pozwany w odpowiedzi z 21 czerwca 2012 r. poinformował K. R., że należąca do niego przesyłka znajduje się w Prokuraturze Rejonowej W.- M.. Natomiast Poczta Polska w odpowiedzi na pismo powoda poinformowała go, że z uwagi na podejrzenie umieszczania na przesyłkach znaczków wskazujących na powtórne użycie przesyłki są zwracane do Aresztu Śledczego, ale Poczta nie ewidencjonuje tych przesyłek, dlatego nie ma możliwości udzielenia żądanych informacji. W toku postępowania wszczętego w wyniku zawiadomienia złożonego przez areszt powód był przesłuchiwany w charakterze świadka,

a postępowanie ostatecznie zostało umorzone z uwagi na niewykrycie sprawcy. Przesyłka nie została doręczona konkubinie powoda, ale K. R. odzyskał jej zawartość. (dowód: pisma k. 322-323, pismo poczty polskiej z 6 lipca 2012 r. k. 327, pismo z prokuratury k. 369, postanowienie k. 354, zeznania powoda k. 415-416)

W dniu 19 lipca 2012 r. powód został wycofany z zatrudnienia w pozwanej jednostce. (dowód: pismo k. 324, pismo k. 371, zeznania świadków B. K. k. 240-241, R. P. k. 241-242, zeznania powoda k. 415-416)

Z uwagi na negatywne zachowania powoda i odmowę wykonania polecenia w dniu 14 listopada 2012 r. Komisja Penitencjarna podjęła decyzję o zmianie grupy klasyfikacyjnej powoda na R-1/P właściwej dla recydywistów penitencjarnych odbywających karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym typu zamkniętego, w systemie programowego oddziaływania. (dowód: decyzja z 14 listopada 2012 r. k. 218, decyzja k. 219-222)

Sposób odbywania kary na oddziale typu półotwartego różni się od odbywania kary na oddziale zamkniętym. Różnica dotyczy możliwości swobodnego poruszania się w ciągu dnia po oddziale mieszkalnym, podczas gdy na oddziale zamkniętym cele są zamknięte całą dobę i osadzeni nie mają możliwości samodzielnego ich opuszczania. Nadto osadzeni odbywający karę na oddziałach półotwartych mają nieograniczony w ciągu dnia dostęp do aparatu telefonicznego znajdującego się na korytarzu, podczas gdy na oddziale zamkniętym należy zgłaszać chęć wykonania telefonu, co jest możliwe co dwa dni. Różnica polega również na dostępie do świetlicy, gdyż na oddziale półotwartym dostęp ten jest swobodny, a na oddziale zamkniętym jest on uzależniony od wcześniejszego zgłoszenia się i „zapisu w grafiku”. (dowód: zeznania świadków B. K. k. 240-241, R. P. k. 241-242, zeznania J. M. k. 288-290, zeznania świadka P. S. k. 414-415, zeznania powoda k. 415-416)

W trakcie pobytu w pozwanej jednostce powód składał skargi na warunki socjalno- bytowe, w tym 21 sierpnia 2013 r. złożył skargę do Sądu Penitencjarnego. (dowód: skarga powoda znajdująca się w dokumentach dostarczonych do akt przez pozwanego)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, których prawdziwość nie była zakwestionowana przez strony i których wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd oparł się również na zeznaniach świadków: B. K. (k. 240-241, transkrypcja k. 249-254), R. P. (k. 241-242, transkrypcja k. 254-249v), J. M. (k. 288- 290, transkrypcja k. 299-305v), K. L. k. 290-291, transkrypcja k. 305v-311), P. S. (k. 414-415 transkrypcja k. 422-424) i zeznaniach powoda (k. 415-416 transkrypcja k. 425-432)

Zeznaniom świadka J. M. Sąd dał wiarę w całości. Były one bowiem logiczne, spójne i wzajemnie uzupełniały się z pozostałym materiałem dowodowym.

W odniesieniu do zeznań pozostałych świadków i zeznań powoda z uwagi na okres objętym żądaniem pozwu Sąd dał wiarę tym zeznaniom w zakresie ustalonym w stanie faktycznym uznając, że zeznania dotyczące zdarzeń mających miejsce po dacie wniesienia powództwa są irrelewantne z punktu widzenia rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie podkreślenia wymaga, że ramy procesu określa powód, który powinien należycie sformułować żądania i okoliczności faktyczne z których wywodzi swoje roszczenia. Na tak określonej podstawie sąd rozpoznający sprawę ocenia czy powód udowodnił okoliczności z których wywodzi skutki prawne i czy uzasadniają one udzielenie mu ochrony prawnej.

W niniejszej sprawie w pierwotnie wniesionym powództwie, w piśmie zatytułowanym „wniosek uzupełniający pozew” oraz w zmodyfikowanym powództwie, K. R. wskazywał, że do naruszenia jego dóbr osobistych doszło poprzez umieszczenie go na oddziale zamkniętym, w celi z osobami z innej podgrupy klasyfikacyjnej, mimo że powinien być osadzony na oddziale półotwartym. W ww. pismach powód wskazał, że przebywał na oddziale zamkniętym w okresie od lipca 2011 r. do lutego 2012 r. Powód w tekście żądanych przeprosin wskazywał, że chce by dyrektor pozwanej jednostki przeprosił za naruszenie jego dóbr osobistych spowodowane niehumanitarnymi działaniami w okresie od

lipca 2011 r. do lutego 2012 r. Na uwagę zasługuje jednakże fakt, że zeznając na rozprawie w dniu 12 stycznia 2016 r. powód wskazał, że do naruszenia jego dóbr osobistych w Areszcie Śledczym W.- S. dochodziło w okresie od lipca 2011 r. do grudnia 2013 r., podniósł dodatkowe okoliczności dotyczące nieprawidłowego cenzurowania korespondencji, pracy w ponadnormatywnym wymiarze czasu, problemów z wysyłaniem przesyłek, z dostępem do służby medycznej i oświadczył, że dokonuje rozszerzenia powództwa.

Jak wynika z art. 193 § 1 k.p.c. zmiana powództwa jest dopuszczalna, jeżeli nie wpływa na właściwość sądu. Zgodnie z § 3 jeżeli powód występuje z nowym roszczeniem zamiast lub obok roszczenia pierwotnego, skutki przewidziane w artykule poprzedzającym rozpoczynają się z chwilą, w której roszczenie to powód zgłosił na rozprawie w obecności pozwanego, w innych zaś wypadkach - z chwilą doręczenia pozwanemu pisma zawierającego zmianę i odpowiadającego wymaganiom pozwu.

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że na rozprawie w dniu 12 stycznia 2016 r. powód rozszerzył zakres powództwa o okres od lutego 2012 r. do grudnia 2013 r. oraz podstawę faktyczną podnosząc dodatkowe zarzuty pod adresem pozwanego. Nie można zatem uznać by takie oświadczenie stanowiło jedynie uszczegółowienie dochodzonego powództwa (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 21 lutego 2014 r. I ACa 1130/14, LEX nr 1451698). Powód bowiem ani w pozwie ani w zmodyfikowanym powództwie nie skarżył się na cenzurę korespondencji czy też na nieprawidłowe traktowanie w pracy a jedynie na ograniczenia wynikające z osadzenia go w celi na oddziale zamkniętym z osobami o innej podgrupie kwalifikacyjnej. Rozszerzenie to nastąpiło w formie ustnej na rozprawie. Wprawdzie był w tym czasie obecny pełnomocnik strony pozwanej, jednakże w okolicznościach niniejszej sprawy rozszerzenie powództwa winno zostać dokonane w piśmie procesowym. Powód był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, który nie przedstawił w formie pisemnej rozszerzenia powództwa a zatem Sąd uznał, że takie rozszerzenie było nieskuteczne. W związku z powyższym okoliczności dotyczące okresu po lutym 2012 r. oraz zarzutów pod adresem pozwanego niezwiązanych z umieszczeniem powoda w celi na oddziale zamkniętym z osobami o innej podgrupie nie były badane przez sąd i nie były przedmiotem ustaleń faktycznych.

Powód domagał się przeproszenia i zadośćuczynienia za naruszenie jego godności poprzez umieszczenie go w celi na oddziale zamkniętym z osobami o innej podgrupie kwalifikacyjnej. Jako podstawę swoich roszczeń powód wskazał przepisy dotyczące ochrony dóbr osobistych.

W spawach o ochronę dóbr osobistych należy najpierw ocenić czy doszło do naruszenia określonych dóbr osobistych powoda. W tym celu powód powinien wskazać, jakie jego dobro osobiste zostało naruszone, a ocenie sądu podlega, czy dobro to jest dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 k.c. oraz czy rzeczywiście zostało naruszone przez określone działanie lub zaniechanie pozwanego. W przypadku pozytywnego przesądzenia tych kwestii, konieczne jest podjęcie dalszych badań, w tym co do bezprawności działania pozwanego, objętej domniemaniem prawnym, które powinien on obalić.

Katalog dóbr osobistych został sprecyzowany w art. 23 k.c. ale jest on katalogiem otwartym, niewyczerpującym wszystkich dóbr jakie podlegają ochronie. Zgodnie z jego treścią dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Dla oceny czy doszło do naruszenia dóbr osobistych należy odnosić się do kryteriów obiektywnych w postaci opinii społeczeństwa, a nie do subiektywnych odczuć osoby powoda.

Okoliczność pobytu powoda w celach zamkniętych wraz z osobami z inną podgrupą kwalifikacyjną znalazła potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym i była co do zasady między stronami bezsporna.

Powód wskazywał, że naruszeniem jego dóbr osobistych było umieszczenie go w celi z osobami bardziej zdemoralizowanymi, o innej podgrupie klasyfikacyjnej, jednakże w tym zakresie Sąd zważył, że nie zostało wykazane by powód odniósł jakiegokolwiek negatywne skutki z tego tytułu. Przeciwnie, świadkowie przesłuchani w sprawie zeznali, że nie dochodziło między powodem a osadzonymi z innych grup kwalifikacyjnych do większych konfliktów. Zebrany materiał dowodowy nie wskazuje na to by współosadzeni byli agresywni wobec powoda i by sam fakt pobytu w jednej

celi z osobami z grupy R-1 działał na powoda demoralizująco. Nadto ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, by powód wnosił o zmianę w tym zakresie. W związku z powyższym, w ocenie Sądu nie można uznać by poprzez sam fakt umieszczenia powoda w celi z osobami z podgrupy klasyfikacyjnej R-1 doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda.

Nie ulega wątpliwości, że sposób odbywania kary w systemie zamkniętym różni się od sposobu odbywania kary w systemie półotwartym. Różnice te polegają przede wszystkim na tym, że na oddziale zamkniętym osadzeni przebywają całą dobę w zamkniętych celach, podczas gdy na oddziale półotwartym cele w ciągu dnia są otwarte a osadzeni mają możliwość swobodnego poruszania się po oddziale. Inaczej wygląda również kwestia dostępu do telefonu, świetlicy czy rozmowy z wychowawcą. Na oddziale półotwartym telefon jest bowiem ogólnodostępny i znajduje się na korytarzu a swobodny dostęp do niego mają wszyscy osadzenia na tym oddziale. Natomiast na oddziale zamkniętym telefon jest udostępniany więźniom co drugi dzień i należy wcześniej zgłosić chęć wykonania rozmowy funkcjonariuszowi. Nadto świetlica i kontakt z wychowawcą, do których dostęp w systemie półotwartym w ciągu dnia jest możliwy niemalże w każdym czasie, uzależnionym jedynie od rozkładu dnia w więzieniu, na oddziale zamkniętym zależą od tego, czy osadzony zgłosi chęć wyjścia do świetlicy i uzyska na to zgodę. Nadto osadzenia posiadający grupę kwalifikacyjną R-2 mają zwiększony limit miesięczny wizyt do trzech w miesiącu.

W realiach niniejszej sprawy postępowanie dowodowe wykazało, że podczas pobytu w okresie od lipca 2011 r. do lutego 2012 r. powód miał ograniczone uprawnienia wynikające z przydzielonej mu grupy i podgrupy kwalifikacyjnej. Powód powinien odbywać karę na oddziale półotwartym, natomiast faktycznie we wskazanym okresie był osadzony na oddziale, gdzie cele były zamknięte przez całą dobę. Nadto uprawnienia powoda do telefonu i świetlicy, zajęć kulturalno-oświatowych również były limitowane, mimo że powinien on mieć do nich swobodny dostęp. Powód miał jednakże zagwarantowane prawo do zwiększonych miesięcznych wizyt a nadto korzystał z możliwości pracy w trakcie odbywania kary, co również stanowi „uprawnienie” osób przydzielonych do grupy R-2.

Wskazane powyżej okoliczności świadczą w ocenie Sądu o tym, że mogło w sprawie dojść do naruszenia dóbr osobistych powoda w postaci godności. Jak wynika bowiem z art. 4 par. 2 k.k.w. skazany zachowuje prawa i wolności obywatelskie, a ich ograniczenie może jedynie wynikać z ustawy oraz z wydanego na jej podstawie prawomocnego orzeczenia. W tym zakresie rozważenia wymaga kwestia czy wobec faktu, że skierowanie powoda do odbywania kary w oddziale zamkniętym stanowiło naruszenie uprawnień powoda stanowiących także jego dobra osobiste, to czy możliwym jest udzielenie powodowi ochrony jego dóbr osobistych na podstawie art. 24 k.c. Zgodnie z art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Stosownie zaś do art. 448 k.c., w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Strona pozwana wskazywała, że jej działania nie były bezprawne, gdyż decyzja o umieszczeniu powoda na innym oddziale niż wynikałoby to z grupy kwalifikacyjnej została wydana w oparciu o §58 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz.U. 2013, Nr 152, poz. 1493 –dalej rozporządzenie) i była związana z brakiem wolnych miejsc na oddziale typu półotwartego i faktem, że powód przebywał w jednostce z uwagi na inne czynności procesowe.

Podkreślenia wymaga, że kryteria którymi jednostka kieruje się przydzielając osadzonego do celi zostały określone w kodeksie karnym wykonawczym. Zgodnie z art. 82 § 1 k.k.w., dokonuje się klasyfikacji więźniów w celu stwarzania warunków sprzyjających indywidualnemu postępowaniu ze skazanymi, zapobieganiu szkodliwym wpływom skazanych zdemoralizowanych oraz zapewnienia skazanym bezpieczeństwa osobistego, wyboru właściwego

systemu wykonywania kary, rodzaju i typu zakładu karnego oraz rozmieszczenia skazanych wewnątrz zakładu karnego. Natomiast w myśl art. 82§ 2 i § 3 k.k.w. klasyfikacji skazanych dokonuje się na podstawie badań osobopoznawczych mając na względzie w szczególności płeć, wiek, uprzednie odbywanie kary pozbawienia wolności, umyślność lub nieumyślność czynu, czas pozostałej do odbycia kary pozbawienia wolności,

stan zdrowia fizycznego i psychicznego, w tym stopień uzależnienia od alkoholu, środków odurzających lub psychotropowych, stopień demoralizacji i zagrożenia społecznego, rodzaj popełnionego przestępstwa. Nadto zgodnie z art. 110 § 4 k.k.w. przy umieszczaniu skazanego w celi bierze się m.in. pod uwagę decyzję klasyfikacyjną, albowiem dla celów klasyfikacji skazanych dzieli się ich na grupy i podgrupy, które określa § 53 ust. 1 rozporządzenia. Jak wynika jednakże z § 58 ust. 2 rozporządzenia z ważnych powodów, skazany zakwalifikowany do odbywania kary w zakładzie karnym typu otwartego może przebywać w zakładzie typu półotwartego lub zamkniętego, a skazany zakwalifikowany do odbywania kary w zakładzie typu półotwartego - w zakładzie typu zamkniętego. Skazany taki korzysta z uprawnień wynikających z decyzji klasyfikacyjnej. Korzystanie z tych uprawnień nie może naruszać bezpieczeństwa ani zakłócać porządku w zakładzie karnym, w którym przebywa. Wskazać należy, że rozmieszczenie skazanych wewnątrz jednostki penitencjarnej stanowi uprawnienie dyrektora zakładu, a czynności związane z rozlokowaniem wewnątrz jednostki mogą być przedmiotem kontroli sędziego penitencjarnego. W tym trybie następuje zatem stwierdzenie, czy decyzja dyrektora zakładu karnego o pozbawieniu skazanego jakiegoś przysługującego mu uprawnienia była zgodna z prawem oraz zbadanie merytorycznej zasadności takich decyzji.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela dominujące w orzecznictwie stanowisko, zgodnie z którym w sprawie o naruszenie dóbr osobistych skazanego nie można oceniać, czy dyrektor zakładu karnego, odmawiając przyznania skazanemu określonego w przepisach kodeksu karnego wykonawczego uprawnienia, działał zgodnie z prawem czy bezprawnie. Dopuszczenie badanie tych kwestii przez sąd cywilny w sprawie o naruszenie dóbr osobistych skazanego oznaczałoby bowiem nie tylko dopuszczenie dwutorowości postępowania sądowego w zakresie nadzoru nad wykonywaniem kary pozbawienia wolności, lecz także prowadziłoby w konsekwencji do faktycznego pozbawienia znaczenia przyjętego przez ustawodawcę trybu postępowania i oddziaływania sędziego i sądu penitencjarnego na skazanego w zakładzie karnym. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 lutego 2012 r., IV CSK 276/11, OSNC 2012, nr 9, poz. 107; Sąd Najwyższy w wyroku z 10 maja 2012 r. IV CSK 473/11, LEX nr 1211994; Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z 22 maja 2015 r., I ACa 72/15, LEX nr 1785923).

W realiach niniejszej sprawy powód wniósł skargę do Sądu Penitencjarnego, jednakże w toku jej rozpatrywania nie stwierdzono by umieszczenie powoda w celi na oddziale zamkniętym stanowiło działanie niezgodne z prawem. W tej sytuacji Sąd przyjął, że działania pozwanego nie były bezprawne, a zatem powództwo w tym zakresie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Wskazać należy również, że wprawdzie jak zostało wskazane powyżej sam fakt ograniczenia dostępu do świetlicy stanowił naruszenie dóbr osobistych powoda, ale jak wynika z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, z uwagi na przeludnienie w Areszcie Śledczym W. S. świetlice, nie tylko na oddziale zamkniętym, ale również na oddziale półotwartym co do zasady nie pełniły swojej funkcji. Pomieszczenia wydzielone na świetlice były bowiem przeznaczone na pokoje przeszukań bądź cele. Dopiero po wybudowaniu nowego pawilonu w pozwanej jednostce i oddaniu go do użytku, co nastąpiło już w późniejszym okresie niż wniesione powództwo, świetlice zostały wyposażone i udostępnione więźniom. W związku z powyższym wprawdzie w trakcie pobytu na oddziale zamkniętym prawo powoda do wyjścia na świetlicę było ograniczone, ale nawet gdyby powód zgodnie z przydziałem odbywał karę na oddziale półotwartym nie miałby możliwości realizacji swojego prawa z uwagi na brak takiej świetlicy. Wprawdzie brak świetlicy stanowi również naruszenie praw osadzonych, jednakże w tym zakresie to naruszenie nie wynikało ze złej woli pozwanej jednostki ale z czynników całkowicie od niej niezależnych.

Podkreślenia wymaga również, że działanie pozwanego nie nosiło cech celowego przetrzymywania powoda w nieodpowiednich warunkach i nie było podyktowane jego złą wolą. Nie była to forma represji, a takie działanie wynikało z sytuacji w pozwanej jednostce, która borykała się z problemem przeludnienia.

W odniesieniu do przesyłki powoda zatrzymanej w maju 2012 r. jedynie na marginesie (albowiem zdarzenie to miało miejsce już po lutym 2012 r., ale przed wniesieniem powództwa w sprawie), wskazać należy, że nie sposób uznać by działania pozwanego polegające na zatrzymaniu przesyłki nadanej przez powoda w maju 2012 r. stanowiły przejaw naruszenia dóbr osobistych powoda. Kroki prawne podjęte przez pozwanego, który uzyskał informację od Poczty Polskiej o podejrzeniu umieszczenia na przesyłkach znaczków wskazujących na powtórne użycie i następnie zawiadomił o tym organy ścigania były w pełni prawidłowe i nie stanowiły przejawu represji wobec powoda. Nadto w związku z tymi działaniami K. R. nie odniósł żadnych negatywnych konsekwencji. Ostatecznie bowiem postępowanie, które co należy podkreślić nie było prowadzone przeciwko powodowi, zostało umorzone, a powód odzyskał zawartość przesyłki.

Z uwagi na powyższe, wobec stwierdzenia braku bezprawności w działaniach pozwanego Sąd orzekł jak w pkt. 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. uznając za zasadne obciążenie powoda, który w całości przegrał niniejszą sprawę, jedynie kosztami zastępstwa procesowego na rzecz Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa. Wysokość tych kosztów została ustalona na podstawie art. 99 k.p.c. w zw. z §6 pkt. 5 i § 11 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. (Dz.U. 2013 r. poz. 461). Powód zakończył już odbywanie kary pozbawienia wolności i osiąga stałe zarobki, w związku z powyższym Sąd uznał, że zasadnym będzie obciążenie go w tej części kosztami procesu w niniejszej sprawie.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł, jak w sentencji wyroku.